

Over het lokken van reewild tijdens de bronst is al veel gezegd en geschreven. Desondanks blijft deze jachtmethode vervuld van ongewisheden, omdat de ene dag de bokken op het geluid van de fiep onmiddellijk reageren, terwijl ze op een volgend moment totaal geen interesse tonen.

Wanneer heeft de bladjacht, met name op de oudere bokken, werkelijk zin?

Klaus Demmel lichtte in een artikel in *Wild und Hund* een tipje van de sluier op.

Bladjacht

WANNEER SPRINGT DE OUDE BOK?

Foto:Frans van Dijk

Foto: Werner Nagel

Vertaling en bewerking Koos Boer

De bronst bij de reeën begint als er beweging bij de geiten ontstaat, met andere woorden wanneer zij bronstig worden. Als regel valt dit tijdstip tussen 64 en 69 dagen na het zetten van de kalveren. De bokken hebben voordien hun hormoonhuishouding al aangepast om van aanvang af niets van het bronstgebeuren te hoeven missen.

Onervarenheid

Omdat smalreeën - geiten in het tweede levensjaar die nog niet geworpen hebben - gewoonlijk vroeger bronstig worden, kan het gebeuren dat het drijven van een bok al in de eerste helft van juli waargenomen wordt. Dit schouwspel leidt er soms toe dat jagers voortijdig naar de fiep grijpen om met 'het blatten' te beginnen. Nu kan men hiermee in het begin van de julimaand weliswaar succes hebben, maar in het algemeen vloeit dit voort uit onervarenheid van zowel jager als bok. In de regel is het een door nieuwsgierigheid gedreven jonge bok die springt. Daar komt nog bij dat volgens sommigen het begin van de bronst bepaald wordt door de weersomstandigheden. Beweringen dat door aanhoudend mooi weer de bronst wel veertien dagen eerder of door een tegenovergesteld weerbeeld veel later zou beginnen, zijn dan niet van de lucht.

Reegeiten worden in de regel tussen 64 en 69 dagen na het zetten van de kalveren bronstig

Foto: Rob Bulder

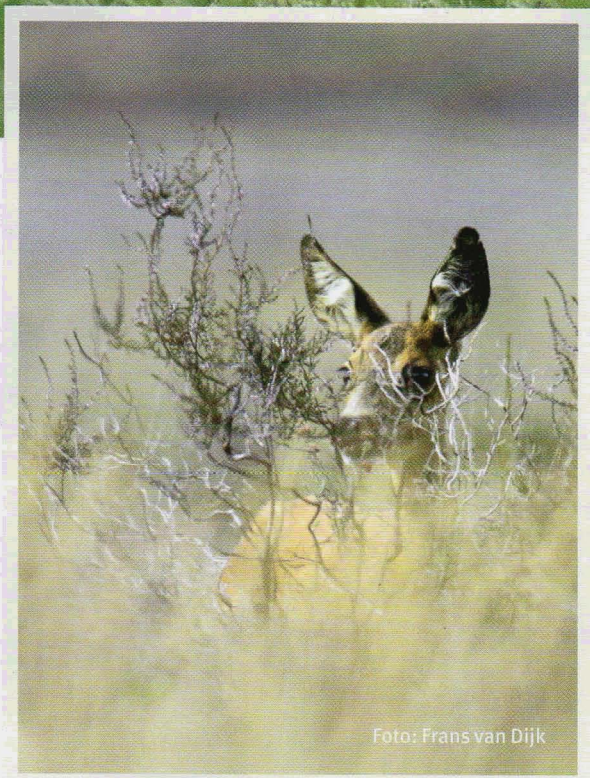

Foto: Frans van Dijk

In de meeste velden worden de eerste volwassen vrouwelijke dieren tussen de 20e en 25e juli bronstig

Activiteit

Onderzoek heeft echter aangetoond dat het bronstbegin niet bepaald wordt door de weersomstandigheden, maar door de biologische klok van het reewild. Door het weer wordt enkel en alleen de activiteit van de reeën tijdens de bronst beïnvloed. In het algemeen kan men stellen dat bij mooi weer de bronst een heftiger verloop kent, omdat reeën onder die omstandigheden meer in beweging zijn dan bij nat en koud weer. In het laatste geval is er van het bronstgebeuren vaak niet veel te zien en spreekt men van een stille bronst.

Grote concurrentie

Maar wanneer is het nu de beste tijd om het fiepen te beginnen? Een dikwijls geuite mening is dat de bladnacht eerst tegen het eind van de bronst, pakweg vanaf de vierde of de vijfde augustus, de meeste kans van slagen heeft. Met name omdat de oude bokken pas op

het einde van de bronst genegen zouden zijn om te springen op de verlokkelijke tonen van de fiep. Onderzoek, gestaafd door vele waarnemingen in het veld, toont aan dat de eerste volwassen vrouwelijke dieren tussen de 20e en 25e juli bronstig worden. Natuurlijk kan het beslaan van een geit al eerder plaatsvinden, precies zoals het met veel geluk mogelijk is om na de bronstperiode, soms zelfs tot in oktober, hier getuige van te zijn. Dit zijn echter de uitzonderingen op de regel, zoals de natuur die steeds in petto heeft. Aan het begin van de eerste 'hete' periode zijn er relatief weinig vrouwelijke stukken die hun bronstgeur verspreiden, waardoor juist in die periode de concurrentie onder de bokken op zijn hoogst is en ze eerder geneigd zullen zijn te reageren op de lokroep van de fiep. Wanneer later het merendeel van de geiten bronstig is geworden en de bokken massaal in hun gezelschap verkeren, zijn de laatste absoluut ongeïnteresseerd in 'vreemde vrouwen'. Om dan succes te hebben, rest alleen de fiep waarmee het geluid van het reekalf wordt nagebootst. Dit doet doorgaans de geit naderbij komen met de bok in haar gevolg.

Magische datum

Jarenlang heeft Klaus Demmel geprobeerd uit te vinden wanneer het werkelijk zin heeft om met de bladjacht te beginnen, zowel in Duitsland als daarbuiten. Uit ontelbare proefnemingen met de fiep, waarbij hij al in mei begon en pas eind oktober stopte, maakte hij op dat de 25e juli de magische datum is. In zeer uiteenlopende jachtvelden was het reewild in de periode van 25 tot 28 juli duidelijk in beweging. De vermoedelijke verklaring hiervoor is dat de bokken, aangemoedigd door de eerste bronstige geiten, op dit tijdstip in vervoering raken. Natuurlijk zijn er sterke regionale verschillen. Zo worden reegeiten in het laagland over het algemeen iets eerder bronstig dan die in hoger gelegen gebieden. Klimatologische verschillen bepalen voor een deel de groei van de embryo's en dus het tijdstip van zetten, hetgeen op zijn beurt weer invloed uitoefent op het bronstig worden van de geiten. Een duidelijk voorbeeld van de invloed van het klimaat ziet men in Siberië. Daar worden de kalveren door de strenge koude laat gezet, waardoor de bronst ongeveer vier weken later begint dan in West-Europa.

Het weer beïnvloedt enkel en alleen de activiteit van de reeën tijdens de bronst

Rond de eerste augustus bevindt de bronst zich op zijn hoogtepunt. De meeste bokken zijn 'bezet' en zullen niet op de fiep reageren

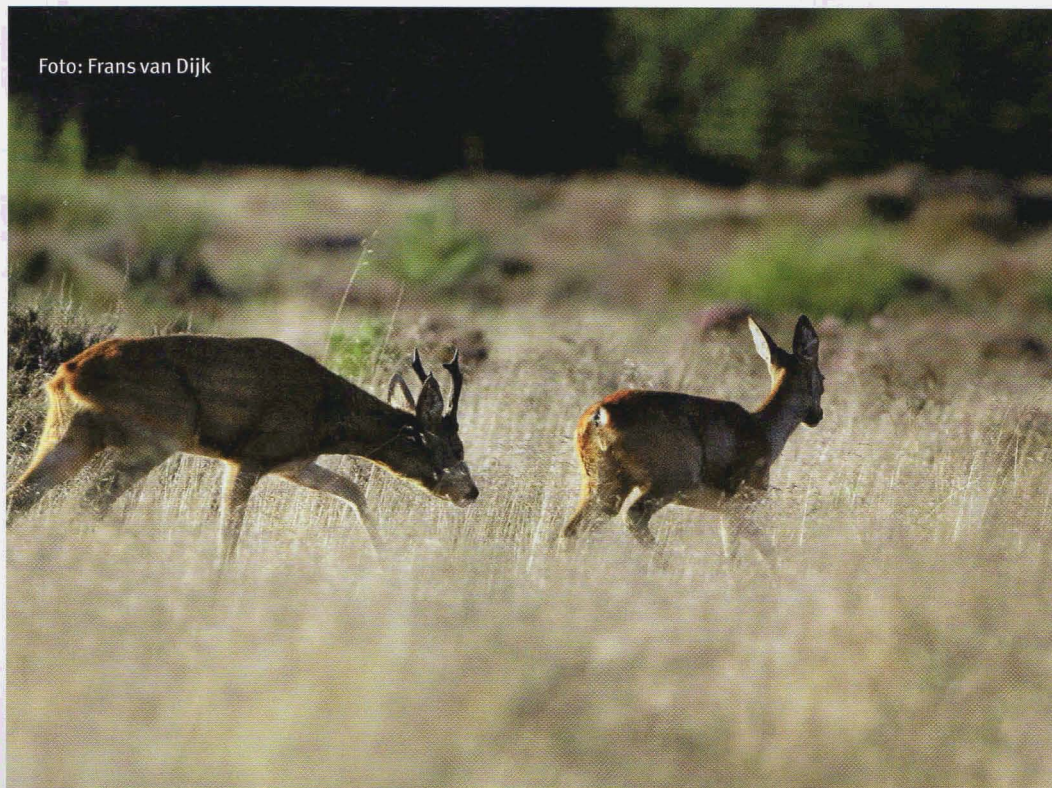

Foto: Frans van Dijk

Iedere gelegenheid

Vanaf 28 juli wordt binnen enkele dagen het merendeel van de geiten bronstig en neemt het succes van de bladjacht duidelijk af. De dagen rond de eerste augustus zijn de minst succesvolle, wat echter niet betekent dat op 1 augustus geen enkele bok meer op de fiep zal springen. Dat de oude, rijpe bokken pas op het einde van de bronst op de fiep reageren, wijst Demmel volstrekt van de hand. Alle bokken, zeker de territoriale plaatsbokken, streven er vanaf het begin van de bronst naar om zo dikwijls mogelijk te paren en zich voort te planten. Ze benutten daarvoor iedere gelegenheid die hun geboden wordt. Vooropgesteld dat een bepaald aantal dominante bokken aanwezig is, dan zullen deze proberen om alle bronstige vrouwelijke stukken te beslaan. Jonge bokken worden gewoonlijk op de achtergrond gedrongen. Die zijn dan vrijwel voortdurend op vrijersvoeten en reageren derhalve sterk op de fiep. Zodra tegen het einde van de bronst het aantal bronstige geiten afneemt, slaan de oudere bokken andere wegen in om de laatste

bronstige stukken op te zoeken. Tenminste, als hun vaak danig verzwakte conditie hen daartoe in staat stelt. Zo kan het gebeuren dat tegen het einde van de bronst oudere en veelal onbekende bokken in een bepaald gebied opduiken. Door dit gedrag ontstaat de indruk, dat de oude knarren pas tegen het eind van de bronst echt actief worden.

Conclusie

De praktijk toont echter aan dat de eerste dagen na aanvang van de bronst veelbelovend zijn om oudere bokken binnen schootsafstand te krijgen met de fiep. Daarom beveelt Demmel aan om als het bronstgebeuren in volle hevigheid losbarst het lokinstrument ter hand te nemen, want de dagen waarop de bokken uitbundig gehoor geven aan de verlokkende klanken van de fiep zijn volgens hem schaars. Het zou zonde zijn om zo'n gunstige gelegenheid voorbij te laten gaan en de geboden kansen niet te benutten. •

Bron: "Wann springt der Alte?" door Klaus Demmel, Wild und Hund nr. 13/2016

Op het eind van de bronst gaan de oudere bokken op zoek naar de laatste bronstige geiten

Foto: Frans van Dijk

Meestal zal een oude bok op omzichtige wijze reageren op de fiep. Als het wachten wordt beloond is de voldoening groot

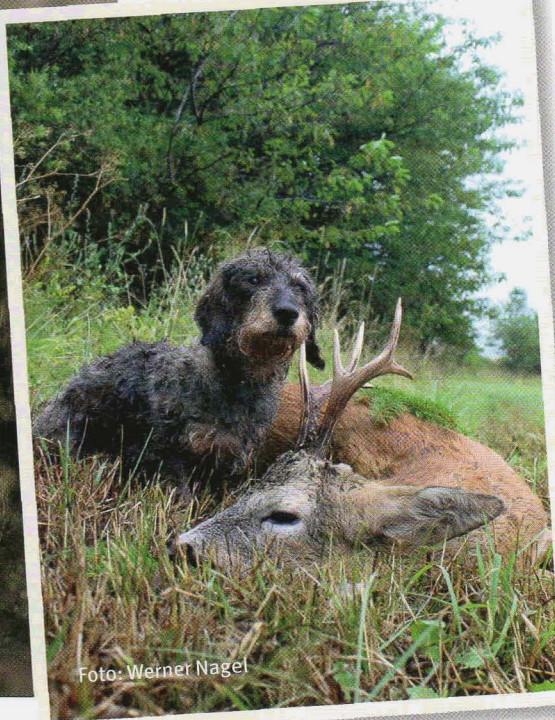

Foto: Werner Nagel